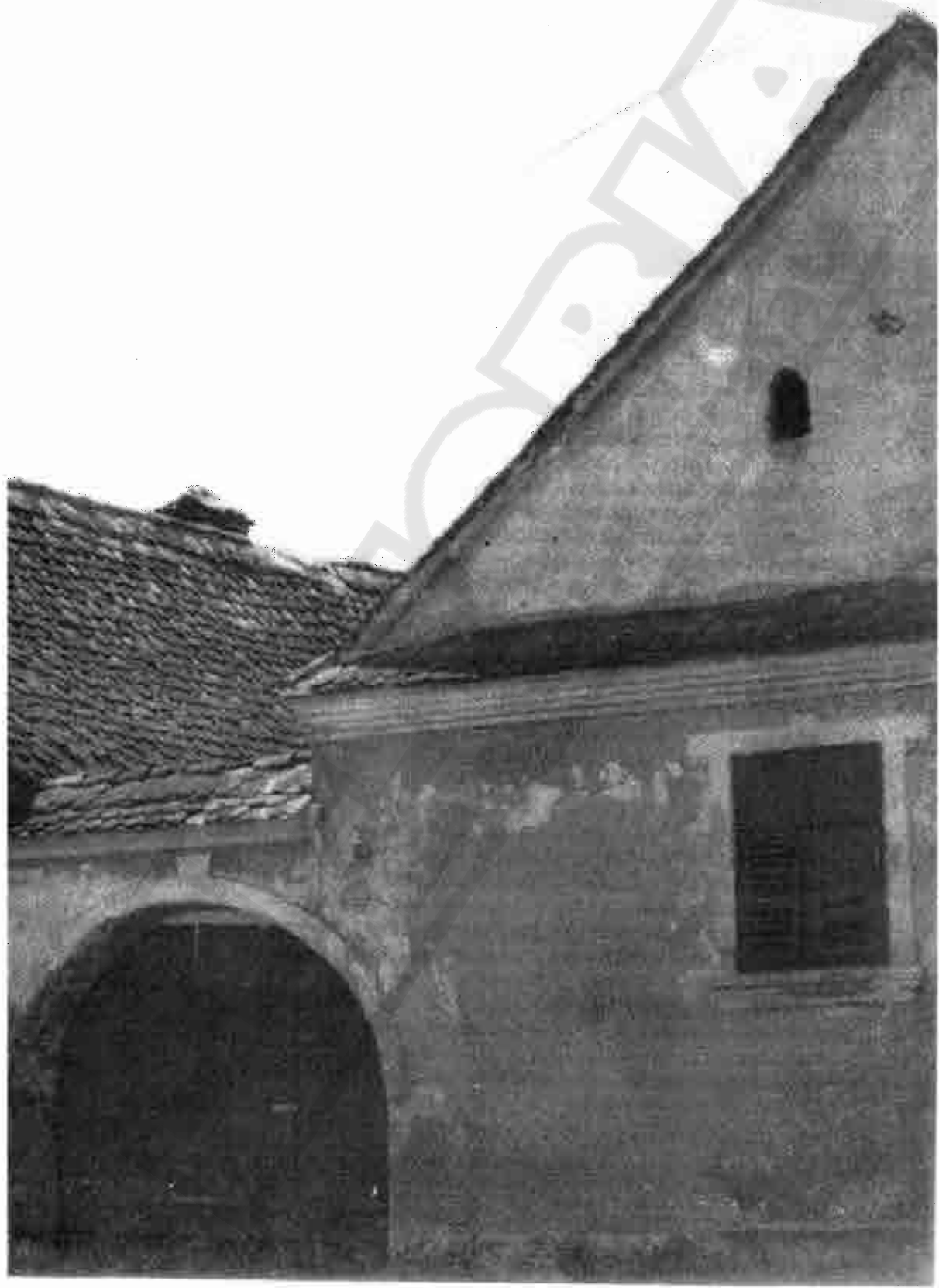

*Memoria
înscenărilor
comuniste*

VICTOR ISAC

**„Garda Albă“:
organizație subversivă
inventată de Securitate**

Au existat numeroase organizații anticomuniste în România, organizații reale, puse la cale în mod efectiv de cei care s-au hotărât să-și asume riscul de a înfrunta direct regimul criminal comunist. Dar au mai existat și altele, organizații fantomă, inventate de către Securitate. Unele din acestea erau încropite apelând la diverși agenți provocatori, trădători de țară, iude care se vindeau pe bani și pe meschine avantaje. Altele se încropeau în tenebrele Securității, scornite de înalții galonați ai acesteia. Adversari ai comunismului, disparați însă și dispersați prin diverse locuri din țară, oameni care nici măcar nu se cunoșteau între ei, erau adunați sub firma inventată de Securitate, o firmă oarecare (numele i-l conferea Securitatea), și grupați într-un lot sau mai multe, erau trimiși în fața justiției comuniste, cu verdictele de condamnare date dinainte.

O astfel de organizație a fost „Garda Albă“.

Numele acesteia a fost atribuit chiar de Securitate.

Redăm în continuare felul în care Securitatea a încropit această organizație. Mai întâi, șef al ei a fost desemnat un anume Ioan Nistor. Cine era acest om? El era de meserie tehnician, lucrând la secția turnătorie în cadrul combinatului siderurgic de la Hunedoara. Până într-o vreme se bucura de un mare prestigiu profesional. Dar, de când veniseră comuniștii la putere, având de îndurat numeroase vexațiuni de natură diferită, psihicul său începuse să cedeze. Conducerea combinatului n-a vrut să-l concedieze pe motivul că soția sa era casnică și mai avea și doi copii mici. Astfel, bunul tehnician de odinioară a fost mutat pe un post modest la curățatul pieselor turnate.

Politicește a fost legionar, dar cu siguranță un spirit moderat, probă că sub regimul antonescian nu avusese de suferit. Nutrea însă o mare aversiune față de regimul comunist. Aversiunea nu era alimentată atât de considerente ideologice, cât pentru faptul că la el, la țară, avusese o batoză care-i aducea un câștig

Victor Isaac

- născut în satul Zlaști - Hunedoara la 28 decembrie 1917;
- tatăl său a pierit pe front, luptând pentru dezrobirea Transilvaniei;
- rămas orfan de război (el și un frate mai mic), mama sa a avut să lupte cu mari greutăți;
- urmează școala primară în satul natal;
- remarcat de profesorul său, este îndemnat către liceul militar „Mihai Viteazul“ din Tg. Mureș, unde, în urma exigentului examen de admitere, cum erau toate examenele de intrare în aceste licee, este admis în 1930;
- termină acest liceu în 1938;
- urmează Facultatea de litere și filosofie din București (1938-40);
- devine profesor la Institutul Militar Geografic din București; concomitent, pătrunde și în publicistică; debutează cu un eseu în revista Tinerețea - mai 1939;
- devine redactor la Curentul Literar, este secretar general la revista Pământ Românesc;
- debutul științific îl face cu lucrarea „Logica antinomiilor științifice“, publicată în colecția „Caiete de filosofie“ (1945);
- e autorul a numeroase eseuri științifice printre care: Viitorul omenirii în conștiința contemporană, Realitate și cunoaștere în istorie, Dreptul istoric și pacea mondială, Napoleon și problemele istoriei, și altele;
- este membru al Asociației Oamenilor de Știință și al Uniunii Scriitorilor din România;
- în momentul samavolnicului arbitraj de la Viena, se angajează în mod deschis în politică, devenind la 1 septembrie 1940 membru al Partidului Național Țărănesc;
- cunoscându-l, Iuliu Maniu și-l face imediat unul din apropiații

suplimentar salariului de la combinat, batoză care i-a fost confiscată de comuniști. Această confiscare i-a produs un șoc. Se plângea mereu de nedreptatea ce i s-a făcut și o spunea cu glas tare oriunde putea. Înainte de a veni comuniștii la putere, el luase inițiativa înființării unei societăți cu numele „Clădirea“, o societate care avea drept scop construirea de case în mediul sătesc. În statutul acesteia se preconizau cotizații anuale în schimbul cărora să se edifice, într-o anumită ordine, case pentru țărani. Datorită acestui lucru își asigurase mulți aderenți printre țărani, bucurându-se de respectul acestora. Asociația aceasta n-a durat prea mult, căci datorită poziției lui politice, regimul Antonescu i-a anulat autorizația. Imediat după 23 august Ioan Nistor a trecut la reactivarea asociației „Clădirea“. Venirea la putere însă a guvernului Groza a făcut din nou caducă asociația „Clădirea“, desființând-o. Dar Ioan Nistor nu s-a putut împăca cu acest lucru. El nu contenea să vorbească despre asociația sa, susținând că însăși constituția (o constituție dată de comuniști, dar pe care nici ei nu o respectau), prevede „dreptul la asociere a cetățenilor“. Firește, la acest argument naiv se adăuga de data aceasta și poziția lui anticomunistă, din ce în ce mai radicală. El umbla cu statutul asociației „Clădirea“, arătându-l unuia și altuia spre consultare.

Toți cei care își vor fi aruncat ochii, fie și în trecere pe acest statut, vor lua drumul pușcăriei, suportând pedepse foarte grele. Eu, văzând statutul, i l-am returnat zicându-i că, pe drumul pe care a pornit țara, orice inițiativă de a întreprinde ceva privat va fi imposibil de realizat. Tot astfel s-a întâmplat și cu economistul Igor Bunescu. A văzut și el statutul și i l-a returnat, spunându-i cam același lucru. Ghinionul lui Igor Bunescu a fost că el era ginerele moștenitor al istoricei familii Dănilă, cunoscuți luptători ai Partidului Național din Transilvania. Socrul lui Igor fusese președintele Partidului Național Țărănesc, partid desființat, cum se știe, de comuniști, în 1947.

Ca mine și ca Igor Bunescu au mai fost și alții care, văzând statutul, i l-au returnat.

Din păcate însă, alienarea psihică a lui Ioan Nistor devenea din ce în ce mai evidentă. El nu se manifesta cu violență, dar ajunsese să amestece judecățile sale, astfel încât cu greu și-ar mai fi putut da seama unde e normalul și unde începe patologicul. În pornirea lui anticomunistă foarte radicală se strecurau și unele iluzii pe care, de fapt, la ora aceea, le cultivau mulți români, așa cum era de pildă speranța că „vin americanii“.

Tot ce spun acum sunt evenimente care s-au petrecut prin anul 1958, an în care au avut loc masive arestări în întreaga

țară, drept urmare a revoluției din Ungaria din 1956.

Ioan Nistor nu contenea să se deplaseze prin comunele și satele aflate în perimetrul Hunedoarei și să susțină odată cu planurile societății sale „Clădirea” și certitudinea că foarte curând vor veni americanii să ne elibereze țara. Mulți se arătau sceptici, dar au fost și alții care au căzut victimă, pot spune astfel, iluziilor vehiculate de Ioan Nistor. Eu însumi aveam să mă conving de acest lucru. Astfel, ducându-mă în satul meu natal, satul Zlaști, m-am întâlnit pe ulița satului cu un văr primar al tatălui meu pe nume Simion Mitrea. Era un om în vârstă, pensionar. După ce am schimbat câteva vorbe cu el, m-am trezit că scoate din buzunarul de la vestă un bănuț și arătându-mi-l, spune:

„Acesta e semnul că noi suntem contra comunismului. Când vor veni parașutiștii americani, arătăm bănuțul ăsta și astfel ei vor ști că suntem prieteni cu ei”.

Mi-am dat seama imediat că e Ioan Nistor la mijloc, fiindcă un asemenea bănuț văzusem și la el. Cum aveam să aflu ulterior, bănuțul cu pricina aflat în palma lui Simion Mitrea va mai atrage după el și alte trei victime.

O altă victimă a acestui bănuț scormit de Ioan Nistor ca o parolă pro-americană a fost chiar socrul meu, Iosif Scurtu. La o vizită pe care mi-a făcut-o, m-am trezit că-mi arată și el un bănuț similar spunându-mi: „E sfințit și de mare ajutor când va sosi momentul și vor veni americanii”.

Eu am rămas încremenit. Ca să spun drept, la ora aceea începusem să-mi pierd speranța că vor veni americanii. Am evitat însă să-l contrazic și m-am făcut că nu-l aud.

Un alt adept al acestor speranțe aveam să-l întâlnesc în persoana lui Nicolae Andrășescu din satul Borș. L-am întâlnit acolo la o nuntă în familie. În buna dispoziție în care se afla și în prezența a numeroase persoane, el perora cam așa: „Vor veni americanii și va fi o zi de mare bucurie. Se vor cutremura atunci munții și vor năvăli mulțimile”.

M-am făcut că nu aud și am schimbat vorba, oferind un dar de nuntă. Voi afla mai apoi că socrul său, Alexandru Popa, a primit și el acest bănuț „fermecat”, și va fi condamnat la muncă silnică pe viață.

Dacă până în acel moment Ioan Nistor, bun – nebun cum era el, își informa prietenii despre statut și le oferea bănuțul – parolă, nu toți aceștia în care el credea aveau să-l menajeze. S-a aflat unul pe nume Socaci care a fost președintele judecătorei Hunedoara. El a fost unul dintre cei care l-au denunțat pe Ioan Nistor. Și pedeapsa divină nu l-a iertat pentru că a avut un sfârșit groaznic, despre care poate că voi scrie vreodată, ca să arăt

săi colaboratori, împraternicindu-l cu organizarea tineretului universitar pe țară (1940-44);

– în 1945 a fost arestat și condamnat 5 ani în procesul organizației P;

– eliberat pentru scurt timp, e din nou arestat în 1958 și condamnat de data aceasta la muncă silnică pe viață în procesul așa-zisei organizații subversive „Garda Albă”, despre care ne vorbește în articolul alăturat;

– după revoluție, deși la vârstă înaintată, revine cu toată vigoarea în politică, devenind președintele PNT CD din Hunedoara, iar în momentul de față este membru al delegației permanente și al comitetului de conducere al PNT CD;

– activitatea sa politică este dublată de preocupări științifice, abordând probleme de ordin doctrinar și religioase;
– locuiește în prezent la Hunedoara și are vârsta de 79 ani.

Redacția noastră îi dorește mulți ani sănătoși!

Credem că de astfel de oameni, care nu-și părăsesc baricada până în ultima clipă, are România nevoie astăzi mai mult ca oricând.

ticăloșilor că pedepsele umane mai pot fi evitate uneori, dar pedeapsa divină niciodată.

Cert este că repetata imprudență a lui Ioan Nistor, alimentată indubitabil de alienarea sa mintală care sporea, se afla de mult în atenția Securității; încă din 1944. Nouă, celor care l-am cunoscut, ne devenise absolut evident în ultimul timp că mintea lui nu mai percepea realitatea ca atare și devenise în mod cert un om cu mintea rătăcită, în limbaj popular, nebun. Toți câți se mai întâlneau întâmplător cu el și îi ascultau ditirambele anticomuniste, aveau convingerea fermă că omul își pierduse capacitatea sa de ființă rațională. Ei bine, în loc să-l eticheteze ca atare și eventual să-l interneze într-un sanatoriu în care semnele de alienare mintală ar mai fi putut fi atenuate, Securitatea noastră a hotărât să-l implice într-un proces politic, ba mai mult, să-l desemneze și șef de lot. Organizației i s-a dat numele de „Garda Albă”. Sub aripa acesteia au fost adunați în jur de 75 de așa-ziși aderenți, în majoritate săteni avuți, știuți de Securitate că nu puteau nutri alte sentimente decât ostile regimului comunist. Aceasta era vina lor de căpetenie. Unii dintre ei, dar prea puțini, îl cunoscuseră pe Ioan Nistor, însă majoritatea lor nici nu-l văzuseră vreodată la față. Ca să nu mai spun că cei mai mulți dintre ei nu primiseră bănuții cu pricina și nici nu aveau cunoștință nici de statutul și nici de asociația de construcții rurale „Clădirea” a lui Ioan Nistor. Dar ce importanță avea acest lucru pentru Securitate? Din totalitatea celor arestați, au fost alcătuite trei loturi, fiecare format din 25 de acuzați, fiind toți judecați în același proces care, în analele plâsmuite ale Securității, a figurat ca procesul „Garda Albă”.

Între cei pe care i-am cunoscut eu direct și care n-au avut nici o contingentă cu persoana lui Ioan Nistor, îi pot menționa pe:

- Preotul Gheorghe Tarcea, vechi patriot naționalist, considerat o piedică în calea colectivizării.
- Ioan Henning, fost comerciant de prestigiu, caz excepțional de sas antihitlerist, dar suspect anticomunist.
- Preotul Ion V. Todea din Orăștie, care doar s-a interesat de soarta unor arestați, om de caracter și de înaltă ținută morală.
- Maior Tiberiu Lupu, veteran erou, fost simplu vecin al lui Nistor Ioan.
- Valer Bejan, fost notar de primărie, din familie fruntașă de liberali, un bun om, hazliu, depozitar de bancuri, evident neagreat de regim.
- Nicolae Țintea, fiu de fruntaș național, proprietar de magazin, deci „capitalist”.
- Preot Adrian Botiș, onest, reținut, chiar tăcut, dar ginere de

om bogat, victimă a bunurilor ce i-au fost confiscate.

Aceștia și mulți alții, printre care și subsemnatul, aveau să fie acuzați, nici mai mult nici mai puțin, decât de culpa de „insurecție armată“, când la nici unul dintre noi nu fusese găsită nici măcar o armă acasă. Și toți eram etichetați ca oameni ai lui Ioan Nistor, așa- zisul comandant al loturilor noastre. Un comandant nebun. Că lucrurile stăteau astfel și Ioan Nistor nu mai era în deplinătatea facultăților sale mintale, atestă chiar actele depuse în procesul acestuia. Astfel:

În dosarul nr. 792/72F vol. V, fila 62 se prezintă primul certificat medical al Spitalului de boli nervoase din Sibiu, privind internarea acuzatului în perioada 8.05–15.06.1946. Filele: 63, 64, 65, 66, 67 cuprind în continuare alte certificate, ultima internare fiind de lungă durată: 9.09.1957 – 24.02.1958, deci până la 6 săptămâni înainte de arestare.

Pentru orice justiție din lume asemenea acte medicale ar fi însemnat scoaterea de sub inculpare. Niciunde în lume nu s-ar fi trimis un om cu mințile pierdute la moarte. Securitatea însă a făcut-o. Ca să dau unele amănunte în legătură cu alienarea mintală a lui Ioan Nistor, pot să spun:

a) când am fost dus în timpul anchetei să fiu confruntat cu Ioan Nistor și el a fost adus în cameră, acesta nu purta ochelari opaci, cum purtasem eu, mușca cu poftă dintr-un măr și era într-o stare euforică. După ce a recunoscut că mă cunoaște, a început să povestească, fără nici o legătură cu ancheta, o întâmplare hazlie cu țigani. Anchetatorii l-au întrebat: „Așa e că i-ai spus lui Isac de organizație?“ „Bineînțeles“, a răspuns el. Și eu habar nu avusesem că există pe lume o organizație „Garda Albă“; și a mai adăugat: „Ehe, dacă așa fi avut eu oamenii lui domnul Isac, praf vă făceam!“

b) la confruntarea cu inginerul Ioan Borcan i-a spus acestuia: „Măi, dar și pe tine te-au adus nenorociții ăștia aică?“. Pentru un asemenea apelativ, „nenorociții“, pe un altul l-ar fi omorât; ei însă au zâmbit.

c) în arestul în care eram deținuți, el era singurul care vorbea tare și cânta neîncetat, înnebunind arestul cu vorbele și cântecele lui; temnicerii, care erau cumplit de aspri cu noi, nu reacționau.

d) în prima zi de judecată, adus în boxă cu alți acuzați, s-a ridicat în picioare și adresându-se acestora le-a spus: „Ce mă, vă e frică? Peste câteva săptămâni vă fac pe toți miniștri“.

Un astfel de nebun nevinovat a fost condamnat la moarte și a sfârșit în fața plutonului de execuție. Însoțindu-l în fața plutonului, au mai fost trimiși încă alți trei. Toți aceștia au fost condamnați pe baza confruntărilor cu Ioan Nistor care, în delirul său

anticomunist, nu mai știa ce face.

Pe unul dintre cei condamnați la moarte, un țăran anume Gheorghe Voinea, l-am cunoscut și eu. Am fost coleg de celulă luni de zile. Era un suflet curat, un om cu frica lui Dumnezeu. Luptase pe ambele fronturi și în Est și în Vest. Nenorocirea lui venea din faptul că fusese coleg cu Ioan Nistor, lucrând ca simplu muncitor la secția acestuia. Avea însă un păcat mai mare, fiindcă fusese legionar. Deși ancheta lui se încheiase, a fost scos din celulă în ziua de 6 septembrie și bătut crunt, spunându-i-se că asta e zi de sărbătoare, ziua victoriei legionare. Îmi mărturisea că într-adevăr, fecior fiind, la jocurile din sat a cântat cântece legionare. În fața comuniștilor mai avea însă un păcat: refuzase cu îndărătnicie să semneze cedarea unui teren ce ar fi însemnat și intrarea familiei lui în întovărășire. Mi-l amintesc cum repeta mereu: „*Măcar de nu m-ar condamna la moarte*”. Acuzățiile însă, bazate pe declarațiile iresponsabile ale lui Ioan Nistor, l-au dus și pe el la moarte.

Eu am fost judecat în lotul al treilea. Era ziua de 24 decembrie 1958, ajunul Crăciunului.

În tot timpul dezbaterilor nu s-a scos nici o vorbă despre „insurecție armată” făcută de așa-zisa organizație „Garda Albă”. Acolo s-a insistat pe: participare la rebeliunea legionară din 1941 (cu care eu și alții ca mine nu aveam nimic de – a face, fiind țărâniști), ascultarea postului de radio *Vocea Americii*, critici la adresa comuniștilor; discuții dușmănoase împotriva acestora; faptul că am votat cu PNT în noiembrie 1946, și alte asemenea lucruri. Nimeni din lotul nostru n-a auzit nici măcar pomenindu-se de „Garda Albă”. S-a vorbit doar de cunoștința cu Ioan Nistor și cu alți inculpați din primele două loturi.

Rechizitoriul a reprezentat un adevărat discurs politic electoral agresiv. Noi, inculpații, eram etichetați drept dușmani ai poporului, oameni care se opun „progresului construirii fericirii sociale în România”. Procurorul nici nu se uita la noi, ci se adresa doar completului de judecată, compus din 7 membri. Teatrul jucat era de-a dreptul grotesc, fiindcă știam toți că sentințele noastre erau deja fixate de Securitate. Fiecare dintre noi știa de la anchetator la ce pedeapsă suntem condamnați și așa a fost.

Dacă e să vorbesc despre apărătorii noștri, pot să spun că sila noastră a sporit. Nici ei nu ne priveau, uitându-se spre cei 7 judecători cu un aer curtenitor, ca să nu spun cu un aer de adevărate slugi. Ei nu ne apărau pe noi, ci încercau să demonstreze cât sunt ei de fideli justiției comuniste și cum sunt ei de hotărâți să confirme punctele de acuzare ale rechizitoriului.

Eu îi ascultam și mă încerca o profundă amărăciune la gândul că, în rândurile poporului nostru care s-a mândrit mereu cu omenia strămoșească, se găsesc asemenea oameni, despre care nici nu mai pot spune că sunt oameni. Nu pot să omit că completul de judecată îl avea în frunte pe un anume colonel Finichi care se mândrea cu gravele condamnări pronunțate. Servilismul lui față de Securitate mergea până acolo încât forța martorii să-și mențină declarațiile date la anchetă și ignora orice altă declarație dată în fața instanței care să contravină anchetei.

Au urmat 4 condamnări la moarte în frunte cu „șeful organizației noastre – Garda Albă”, omul care își pierduse mințile, Ioan Nistor. „Umanul regim comunist” în loc să îl ajute cu un tratament adecvat stării sale mintale, i-a oferit plutonul de execuție.

Toți cei care am fost condamnați ca aparținând acestei faimoase organizații care nu a existat decât în mintea Securității, am făcut recurs. Bineînțeles că nu ne așteptam la clemență și așa s-a întâmplat cu toți. Apărătorii noștri n-au făcut altceva decât să ia legătura cu familiile noastre nenorocite și să le pretindă sume grele de bani. Unii le-au obținut, dar datoria de apărător nu și-au făcut-o, fiindcă nu au cerut schimbarea încadrării noastre, capul de acuzare absurd de „insurecție armată”, care, dacă ar fi fost modificat, ne-ar fi ferit și de execuția capitală sau de pedepse grele. Unul singur însă a făcut-o și a fost chiar apărătorul meu, avocatul Aristotel Contomihale. El era de origine grec, dar, mai bun ca mulți români, a avut curajul să conteste culpa de insurecție armată. În motivația sa el scrie: „*Ce fel de insurecție armată să fi fost posibilă fără ofițeri, fără soldați, fără arme și muniții? Din cuprinsul dosarului nu rezultă să se fi folosit nici măcar o măciucă țărănească.*”

Nu mai știu unde se află astăzi acest minunat om, dar datoria mea morală este să-i menționez numele. Chiar dacă intervenția lui n-a avut nici un efect.

Am intrat așadar în închisoare. Bunul Dumnezeu a făcut ca să și ies de acolo. Dar câțiva din lotul nostru, oameni adunați cu lopata și atribuiți acestei organizații fantomă, au sfârșit în temniță. Îi nominalizez: preotul Gh. Tarcea, Ioan Isac, Iosif Scurtu și Petru Homorodean. Nu mai vorbesc de cei care s-au îmbolnăvit grav și au murit la scurt timp după eliberarea din temniță.

Au trecut ani și, obsedat de joshnicia acestui proces, m-am adresat în 1972 justiției, rămasă tot comunistă, prin care am cerut recurs în supraveghere. Nu-mi făceam mari speranțe într-un asemenea demers, dar nu m-am putut abține să nu încerc. La vremea aceea era ministru al Justiției un tovarăș Nicolcioiu. El s-a dovedit un om drept, cel puțin în cazul meu. Evocându-i

numele, eu, care nu i-am iubit niciodată pe comuniști, nu pot să nu admit că acest om s-a arătat binevoitor poate nu atât față de mine, un oarecare caz din sute de mii sau milioane, ci față de însăși ideea de justiție. În consecință mi s-a judecat recursul și, prin sentința nr. 168/ 8.08.1962, Tribunalul militar teritorial București hotărăște: „Cu unanimitate de voturi, făcând aplicarea art. 11, pct. II, litera A, combinat cu art. 10, litera a.c.p.p., *achită pe Victor Isac...* pentru infracțiunea de insurecție armată, prevăzut de art. 211 CP anterior“.

Iată deci cum regimul comunist își dădea sieși un vot de blam evident.

La puțin timp după pronunțarea acestei sentințe de achitare m-am întâlnit din întâmplare, chiar în fața tribunalului, pe Calea Plevnei, cu procurorul ultimei ședințe, în urma căreia am fost achitat. M-a recunoscut și m-a oprit. Zicându-mi: „Domnule Isac, sunt la sfârșitul carierei mele. Îți mărturisesc sincer că n-am mai întâlnit decât 2 sau 3 cazuri de înscenare de genul celei făcute dumneavoastră“.

Personal nu pot spune câte asemenea înscenări a făcut Securitatea. Eu mă gândeam la toți cei care au pierit în fața plutonului de execuție, la toți cei care și-au irosit anii în temnița comunistă, doar pentru faptul că în mintea criminală a Securității s-a ivit și această organizație absurdă „Garda Albă“. Desigur, toți incluși sub această firmă nutream sentimente anticomuniste. Niciunul însă nu a pus mâna pe armă și n-a ucis nici măcar o muscă în tabăra comunistă. Asta însă nu le-a servit la nimic. Pentru că în regimul comunist orice adversar, declarat sau potențial adversar, trebuia redus la tăcere. Și nu o tăcere vremelnică, ci o tăcere în eternitate.

Dea Dumnezeu ca măcar cei tineri care vor citi acest articol – căci cei mai în vârstă știu – să-și dea seama ce a însemnat comunismul. Și să lupte ca el să nu ne mai calce niciodată pământul.

Curtea Supremă de Justiție, în urma referatului Parchetului General, prin care s-a aprobat recursul în supraveghere la procesul „Garda Albă“, a hotărât achitarea tuturor celor inculpați. O parte din consilierii Curții Supreme, care au luat parte la rejudecarea procesului, au ținut să se consemneze în sentința de achitare că „nici n-a existat faptul în sine“ ce a stat la baza condamnării.